

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๗

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาพบปะกับคณะทำงานของโครงการอีกวาระหนึ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการในปี ๒๕๒๓ ดังที่ท่านเลขาธิการพระราชวัง ได้กล่าวมาแล้ว และก่อนหน้านั้น ข้าพเจ้าได้มีประสบการณ์ในการตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ได้ไปปฏิบัติหน้าที่สนองพระเดชพระคุณในการต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น การเข้าไปในหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งคนที่อาศัยอยู่ในบ้านต่างๆ หรือคนที่มาเข้าเฝ้าฯ นั้นมีปัญหาหลายอย่าง เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการทำมาหากิน เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม หรือความยากจน การเจ็บไข้ได้ป่วยเหมือนอย่างกับที่เราก็กินกันในทุกวันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ ท่านได้ทรงคิดวิธีที่จะช่วยเหลือราษฎรโดยเบื้องต้น พวกเราที่เข้าไปก็ได้ช่วยในการสัมภาษณ์ หรือหาข้อมูลเกี่ยวกับท้องที่ หรือเกี่ยวกับบุคคลที่ขอรับพระราชทานพระมหากรุณา เนื่องจากว่าเราต้องทราบก่อนว่าเขามีปัญหาหรือความต้องการอย่างไร จึงจะสามารถช่วยเหลือได้ตรงจุดตรงเป้า ก็ได้จากการซักถามหรือพูดคุยในระยะเวลาสั้น ก็ต้องใช้ความพยายามที่จะเข้าใจอย่างยิ่ง เมื่อทราบว่าเขามีสิ่งบกพร่องขาดแคลนที่ไหน ก็สามารถจะช่วยขจัดปัดเป่าไปได้ และในเรื่องของหน่วยแพทย์ก็ดี เรื่องของสิ่งต่างๆ ก็ดี ก็ได้ในช่วงนั้น ได้ความรู้จากช่วงนั้นมาคิดพิจารณาว่าในระยะต่อมาซึ่งข้าพเจ้ามีเวลามากขึ้น มีความรู้ต่างๆ ที่จะสนองพระเดชพระคุณได้มากขึ้น ถือว่าการที่ได้ออกไปสม่าเสมอได้มาทำโครงการ เริ่มต้นก็ขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย เช่น ไปถึงสถานที่ ดูเยาวชน นักเรียน มีสุขภาพอนามัยไม่สมบูรณ์แข็งแรง ก็ได้ยกปัญหาขึ้นขึ้นมาว่า คนที่สุขภาพไม่ดี เจ็บไข้ได้ป่วย ไม่แข็งแรงนั้น จะไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานหรือถ้าเป็นนักเรียนไม่สามารถเรียนหนังสือที่ดี ในขณะที่นั้นก็มีการเรื่องอาหาร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงแนะในตอนนั้นว่าไปเที่ยวหน้าก็เอา ตอนนั้นสิ่งที่กำลังฮิตอยู่ในช่วงนั้นคือ

ฝรั่งลูกโต อย่างที่เรียกว่าฝรั่งเวียดนามนั้น ซึ่งเป็นพืชที่ปลูกง่าย และมีคุณภาพอาหาร มีวิตามินดีก็นำไปปลูก ในขณะที่เดียวกันก็ได้ช่วยเรื่องทุนให้โรงเรียนต่างๆ สามารถที่จะทำอาหารให้นักเรียนได้รับประทานได้ทั่วถึง แต่ว่าก็มีรายละเอียดที่ลำบากเรื่องของทุน ก็คิดว่าถ้ามีการเพาะปลูกเข้าช่วยก็ช่วยด้วย ได้พืชผลจากสิ่งที่เพาะปลูกนั้นมาเป็นอาหารด้วย ในช่วงแรกนั้นเราเน้นในเรื่องของการให้นักเรียนได้รับประทานจริงๆ สถานที่ที่ไปทำเห็นว่าเป็นเหมาะสมที่จะเป็นไปได้พอเป็นกำลัง มีผู้ที่เอาใจใส่อยู่แล้ว คือพวกท่าน คือ อาจารย์ ครู อาจารย์โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น และก็มิบุคคลจากหน่วยราชการต่างๆ เข้ามาช่วยให้ความรู้ ให้ความคิด ตามที่เท่าที่จะทำได้ ในช่วงนั้นมีปัญหาที่ยกกันกล่าวขึ้นมาว่านักเรียนในโครงการส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรหรือบุตรเกษตรกร ย่อมมีความรู้ความสามารถในการเกษตรมากกว่าเรา เราจะไปสอนเขาได้อย่างไร ในขณะที่นั้นก็แก้ไบนักเรียนเขามีความรู้จริง เราก็สามารถนำเอาความรู้นั้นให้เวลานักเรียนให้อุปกรณ์เพิ่มเติม ก็จะเพิ่มความชำนาญ ในขณะที่เดียวกันเรื่องการเกษตรนั้น มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ วิชาการแขนงใหม่ๆ ที่เพิ่มขึ้นมาเสมอ หรือเรื่องบางเรื่องที่ต้องถึ้นนั้นยังไม่ได้เอาใจใส่นัก เราก็สามารถเพิ่มพูนความรู้ในส่วนนั้นได้ เหมือนกับที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้เข้าไปทำงานส่งเสริมการเกษตรในที่ต่างๆ ในกลุ่มเกษตรกรก็เช่นเดียวกัน นักเรียนนี่ก็เป็นเกษตรกรแต่ยังอายุน้อย ถ้าเราให้ความรู้ต่างๆ ตั้งแต่ยังเยาว์ จัดเป็นระบบก็จะทำให้โตขึ้นมีความเคยชินต่อระบบไป ทั้งในช่วงแรกยังไม่ทำโครงการมาเป็นระบบ แต่ว่าจากที่เห็นแนวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำ เช่น เรื่องการสหกรณ์ ที่มีแนวว่าถ้าทำงานอยู่คนเดียว ฝ่ายเดียว จะไม่สามารถที่จะมีทุน มีแรงงาน มีความสามารถความรู้ความคิดที่จะทำงานใหญ่ได้ มีการรวมกันก็จะเป็นของดี ก็พยายามที่จะมาให้ความรู้อันนี้ตั้งแต่นักเรียนยังอยู่ในวัยการศึกษา

ครั้นมาถึงในปัจจุบันนี้โครงการก็เป็นไปในด้านต่างๆ ดังที่ท่านเลขาธิการ และผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้กล่าวมา และที่เราได้สัมผัสมา ๑๔ ครั้ง และได้อบรมนักเรียนมา ๓ ครั้ง ๓ รุ่นนั้นแล้ว แต่สิ่งที่ย้ำขอเน้นว่าในขณะที่เราเห็นได้ว่าบ้านเมืองมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในบางส่วนนั้นก็เห็นว่าผู้ที่ก้าวหน้าไปสูงมีโอกาสมากก็ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว แต่มีคนจำนวนมากที่ยังไม่มีโอกาสหรือว่าอยู่ในท้องถิ่นที่ทุรกันดารลำบากอยู่ ก็ต้องพยายามให้ผู้ที่เดือดร้อนลำบากมีโอกาสที่จะพัฒนาไปอย่างดีขึ้น สิ่งที่เป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งคือเรื่องความรู้หรือเรื่องการศึกษา เพราะฉะนั้นนักเรียนที่มีโอกาสมาเรียนแล้วก็ควรจะต้องตั้งใจให้ดียิ่งขึ้น คือในปัจจุบันนี้คืออาจจะเห็นว่าการเพาะปลูกอาจจะดูเหมือนว่าเป็นไปได้น้อยลง เพราะว่ามีฝนแล้ง มีศัตรูพืช มีปัญหาต่างๆ แต่ว่าการทำการเกษตรนั้นก็ยังเป็นงานสำคัญที่คนจำนวนมากยังทำกิจกรรมนี้อยู่ และเป็นกิจการที่สำคัญด้วย เพราะว่าอาหารที่ดี เครื่องนุ่งห่มที่ดี สิ่งต่างๆ ที่เราใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน พื้นฐานก็มาจาก

การเกษตรด้วยกันทั้งสิ้น ความรู้พื้นฐานทางการเกษตรจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะทอดทิ้ง แม้จะเอาความรู้อย่างอื่นเข้ามาประกอบ อีกอย่างหนึ่งคือในท้องถิ่นนั้นอาจจะต้องมีงานอื่นๆ เสริมขึ้นก็เลยติดต่อกับฝ่ายเทคนิคขอให้ช่วยกันให้ความรู้ทางด้านเทคนิคแก่นักเรียน ซึ่งจะขยายผลไปถึงชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย อาจจะมองเหมือนหนึ่งว่านักเรียนที่ช่วยอยู่ในโครงการนี้มีเพียง ๑๗๐ โรงเรียน และนักเรียนที่ได้ต่อรับทุนไปนั้นมีเพียง ๔๐๐ คน แต่ว่าใน ๑๗๐ โรงเรียน หรือว่า ๔๐๐ คนนั้น ก็จะช่วยให้เรามีความรู้ความคิดขึ้นที่จะทำอย่างไรที่จะขยายผลไปถึงคนเป็นจำนวนมากขึ้นทุกทีๆ และในขณะนี้ก็มีผู้ที่สนใจที่จะช่วยเหลือมากขึ้น พุดง่ายๆ ก็คือทุนรอนของทุนก็มีมากขึ้นก็สามารถจะใช้ไปในการช่วยให้นักเรียนในโครงการมีสุขภาพที่แข็งแรงดียิ่งขึ้น ให้มีอาหารดีขึ้นหรือว่าขยายโอกาสให้คนได้รับทุนได้มากขึ้น ในอนาคตก็ต้องเป็นเรื่องที่ค่อยเป็นค่อยไป เดียวนี้ก็ไปเห็นได้ชัดว่าในบางแห่งนั้น แม้แต่ในปัจจุบันการให้การศึกษาก็ยังเข้าไปไม่ได้ถึงทุกแห่งเพราะว่าเส้นทางหลายแห่งที่มีคนไปอยู่ ไปทำมาหากินนั้นทุรกันดารเข้ายาก ก็ได้ตำรวจตระเวนชายแดนที่เข้าไปถึงในพื้นที่ไปเปิดโรงเรียนสอนอยู่ก็มีแนวโน้มว่าเด็กหลายๆ แห่งก็อาจจะต้องอาศัยที่มีโรงเรียนอยู่แล้ว และคนจากที่อื่นมาเรียนอาจจะต้องมีการค้างพักแรมเหมือนเป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโรงเรียนประจำย่อยๆ ขึ้นมา ซึ่งเป็นเรื่องที่เพิ่มภาระให้แก่ท่านครูทั้งหลาย แต่ก็หวังว่าท่านจะมีความพยายามดังที่ได้ไปเห็นผลงานของอาจารย์หลายๆ โรงเรียน และก็ได้ดูแลนักเรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมากขึ้น

ในโอกาสนี้ขอขอบคุณทุกท่านจากทุกหน่วยงานที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมกันมาหลายปีแล้ว และขอให้ความตั้งใจอันดี คุณความดีของท่านจงสนองตอบให้ท่านมีกำลังกาย กำลังใจ ที่เข้มแข็ง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถปฏิบัติตน ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้ได้ต่อไปในอนาคต